

MIASTO JAKO OBSZAR AKTYWNOŚCI TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ NA PRZYKŁADZIE SZCZECINA

BEATA MEYER¹, ANNA GARDZIŃSKA², AGNIESZKA SAWIŃSKA³

Uniwersytet Szczeciński

¹ e-mail: beata.meyer@wzieu.pl

² e-mail: anna.gardzinska@wzieu.pl

³ e-mail: agnieszka.sawinska@wzieu.pl

SŁOWA KLUCZOWE

obszary miejskie, aktywność turystyczna, aktywność rekreacyjna

STRESZCZENIE

Obszary miejskie są ważnym miejscem realizacji aktywności turystycznej i rekreacyjnej (nie tylko mieszkańców, ale także turystów), integrują bowiem funkcję turystyczną i funkcję rekreacyjną, a podnoszenie i zapewnienie odpowiednich możliwości rekreacji zarówno aktywnej, jak i biernej, dbałość o walory i zagospodarowanie turystyczne mogą przyczyniać się do poprawy atrakcyjności turystycznej aglomeracji miejskiej i poprawy jakości życia mieszkańców.

Celem artykułu jest identyfikacja aktywności turystycznych i rekreacyjnych podejmowanych przez turystów odwiedzających Szczecin – w Szczecinie i innych miastach.

Wprowadzenie

Obszary miejskie są ważnym miejscem realizacji aktywności turystycznej i rekreacyjnej (zarówno mieszkańców, jak i turystów). Głównym czynnikiem przyciągającym ruch turystyczny do miast są atrakcje turystyczne w postaci zabytków architektury czy obiektów kulturalnych, ponadto obiekty hotelowe i gastronomiczne, a także różne przejawy życia społecznego i gospodarczego

miasta wynikające z jego funkcji centralnych. Coraz częściej turyści podczas pobytu w obszarach miejskich realizują również różne formy aktywności rekreacyjnej, gdyż w sytuacji stałego wzrostu tempa życia ważna jest możliwość podejmowania aktywności rekreacyjnych zarówno w miejscu stałego zamieszkania, jak i podczas wyjazdów turystycznych (nawet niezbyt długich). Atrakcyjność tego typu aktywności wzrasta, jeśli można ją realizować w przyjaznym i ciekawym otoczeniu, a zarazem nowoczesnym stylu obejmującym urozmaiconą aktywność ruchową człowieka pozwalającą na zachowanie kondycji i zdrowia do późnego wieku.

Szczecin jest miastem atrakcyjnym zarówno z punktu widzenia turystyki, jak i rekreacji. Turystyce sprzyja duża liczba zabytków kultury materialnej, muzea, tereny portowe, interesujący układ przestrzenny miasta i jego zabudowa, a także odbywające się cyklicznie imprezy masowe. Zróżnicowane warunki środowiska przyrodniczego, w którym dominujący udział mają obszary wodne i zielone (odpowiednio 25 i 20%), w połączeniu z niezbędną infrastrukturą stanowią bazę dla rekreacji ruchowej. Walory krajobrazowe i wyjątkowe położenie miasta u ujścia Odry do jeziora Dąbie i Zalewu Szczecińskiego, w relatywnie niewielkiej odległości od wybrzeża Morza Bałtyckiego i Berlina, podnoszą atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną miasta.

Celem artykułu jest identyfikacja aktywności turystycznej i rekreacyjnej podejmowanej przez turystów w Szczecinie oraz innych obszarach miejskich.

Turystyka i rekreacja na obszarach miejskich

Obszary miejskie pełnią liczne funkcje (administracyjną, przemysłową, medyczną, kulturalną, naukowo-oświatową, uzdrowską, handlową), wśród których istotne znaczenie odgrywa funkcja turystyczna i rekreacyjna. Przez funkcję turystyczną rozumie się wszelką działalność społeczno-ekonomiczną w miejscowości (mieście) lub regionie skierowaną na obsługę turystów, z której wynika zdolność do zaspokajania określonych potrzeb turystycznych (Kurek, 2007, s. 40). Turyści coraz częściej wybierają obszary miejskie jako miejsce docelowe wyjazdów turystycznych, zarówno krótko-, jak i długookresowych (Żabińska, 2013, s. 133). Według UNWTO miasta są celem 3 z 4 głównych wyjazdów turystycznych realizowanych w ciągu roku (Niemczyk, 2013, s. 94). Wzmożony ruch turystyczny w danym mieście pobudza rozwój usług niezbędnych do jego obsługi. Im więcej turystów odwiedza miasto, tym istotniejszą rolę odgrywa turystyka w jego systemie gospodarczym i tym silniej zaznacza się funkcja turystyczna miasta. Ponadto, obszary miejskie są największym generatorem ruchu turystycznego, rosnąca liczba mieszkańców miast oznacza bowiem zwiększenie liczby turystów, gdyż to mieszkańcy miast stanowią dominującą grupę wśród osób korzystających z wyjazdów turystycznych (Kozak, 2011, s. 133).

Wielkość ruchu turystycznego zależy od atrakcyjności turystycznej miasta, która bazuje głównie na elementach o charakterze antropogenicznym, gdyż miasta od początku były postrzegane przez pryzmat turystyki poznawczej związanej z ich zabytkowym charakterem oraz różnymi aspektami turystyki kulturowej (Derek, 2013). Natomiast standardowe warunki życia w obszarach zurbanizowanych (hałas, zanieczyszczenia, intensywna zabudowa, duża gęstość zaludnienia) powodowały, że na wyjazdy o charakterze wypoczynkowym (a także innego typu, ale obejmujące

aktywności urlopowe) wybierane były powszechnie obszary o niskim poziomie urbanizacji lub pozamiejskie. Współcześnie możliwe sposoby spędzania czasu wolnego w miastach (również przez turystów) obejmują coraz większą liczbę aktywności, które są postrzegane jako atrakcyjne przez turystów. Jednak ciągle są one związane przede wszystkim ze sferą atrakcji historycznych i współczesnych będących wytworem działań człowieka (Meyer, 2015, s. 312).

Funkcja rekreacyjna miasta ma charakter endogeniczny i związana jest z zaspokojeniem potrzeb rekreacyjnych mieszkańców, ale równocześnie takie potrzeby mogą realizować również turyści na bazie tych samych atrybutów. Część obszarów turystyki i rekreacji jest bowiem wspólna i dotyczy następujących sytuacji (Panasiuk, 2011, s. 27):

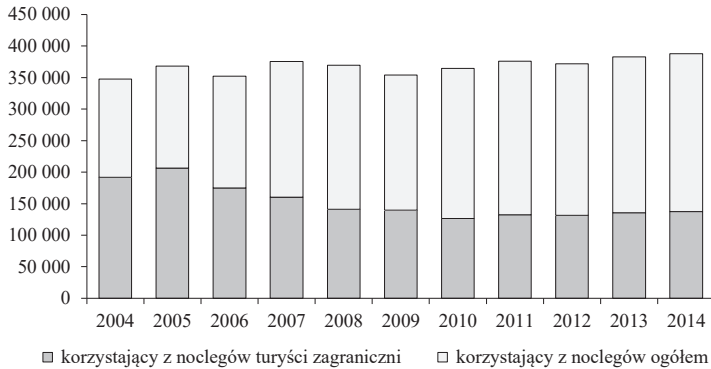
- a) wyjazdów turystycznych w celach rekreacyjnych (np. wędrówki górskie, turystyka w SPA);
- b) rekreacji jako jednego z wielu motywów podróży turystycznej (np. fitness i basen w hotelu);
- c) możliwości uprawiania rekreacji dzięki turystyce (np. nurkowanie na rafach koralowych, wspinaczka górską).

Rekreacja jest często powodem uprawiania turystyki, jednak uprawianie rekreacji przez mieszkańców w miejscu zamieszkania nie zalicza się do turystyki. W mieście świadczone są usługi rekreacyjne umożliwiające mieszkańcom regenerację sił fizycznych i psychicznych. Obszary miejskie wyposażone są ponadto w użyteczne produkty niematerialne zaspokajające potrzeby mieszkańców w zakresie rekreacji. Niektóre elementy infrastruktury rekreacyjnej, z których korzystają mieszkańcy, wchodzi w skład produktu turystycznego miasta, który konsumują turyści. Trudne jest zatem odseparowanie aktywności turystycznej od form i sposobów użytkowania obiektów i przestrzeni przez mieszkańców. W jednej, choć zróżnicowanej przestrzeni spotyka się turystów i mieszkańców miasta, którzy korzystają z wielu wspólnych urządzeń i usług.

Ruch turystyczny w Szczecinie w latach 2004–2014

Szczecin jest miastem chętnie odwiedzanym przez turystów. Ruch turystyczny w mieście w ostatniej dekadzie podlegał nieznacznym wahaniom (rys. 1). W 2014 r. z bazy zbiorowego zakwaterowania skorzystało 388,1 tys. turystów, z czego ponad 35% stanowili turyści zagraniczni. Na tle całego woj. zachodniopomorskiego w roku 2014 ze szczecińskiej bazy noclegowej skorzystało 17,3% turystów. Liczba turystów w Szczecinie w 2014 r. wzrosła o 11,7% w porównaniu z rokiem 2004. W przypadku liczby osób korzystających z obiektów noclegowych najwyższy indeks dynamiki (liczony rok do roku, gdzie rok poprzedzający = 100%), wynoszący 1,06 zaobserwować można w latach 2004–2005 oraz 2006–2007¹. W latach 2004–2014 czterokrotnie zanotowano spadek liczby turystów, największy w latach 2005–2006, 2008–2009 (indeksy wynoszą 0,96).

¹ W 2007 r. liczba turystów w Szczecinie wzrosła ze względu na odbywający się w mieście finał międzynarodowej imprezy żeglarskiej The Tall Ships' Races. W okresie od 4 do 7 sierpnia 2007 r. Szczecin odwiedziło ponad 2 mln osób. W czasie trwania tej imprezy obłożenie w hotelach wynosiło 100%, jednak dodatkowa baza w postaci domów studenckich nie została w pełni wykorzystana. Należy wziąć pod uwagę fakt, że wzrost obłożenia miejsc noclegowych, jak i ruchu turystycznego występował tylko przez kilka dni – zjawisko to, mimo swojej skali, nie miało spektakularnego odbicia w tabelach statystycznych podsumowujących cały miesiąc (Szczecin 2008. Raport o stanie miasta, s. 148).

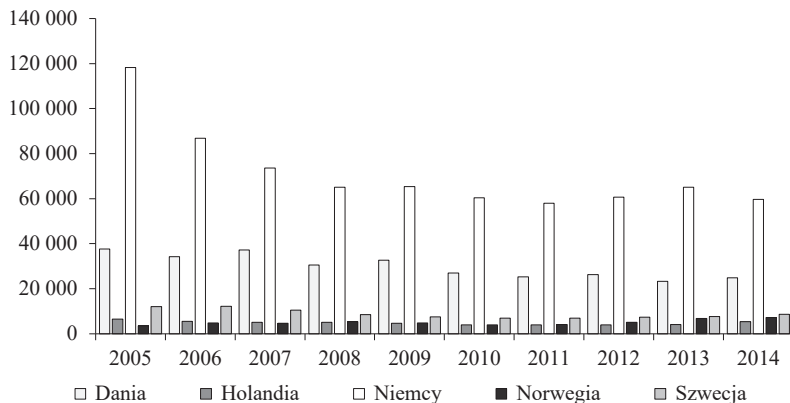
Rysunek 1. Liczba turystów (w tym turystów zagranicznych) korzystających z obiektów zbiorowego zakwaterowania w Szczecinie w latach 2004–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba turystów zagranicznych w 2014 r. zmalała o 28,4% w stosunku do 2004 r. i wyniosła 137,4 tys. osób. Najwyższy indeks dynamiki wynoszący 1,07 zaobserwować można w latach 2004–2005. Największy spadek liczby turystów zagranicznych zanotowano w latach 2005–2006 oraz 2007–2008. Spadek ogólnej liczby turystów zagranicznych w 2008 r. spowodowany był bardzo wysokim kursem złotego, co skutkowało wzrostem kosztów pobytu cudzoziemców w Szczecinie i całej Polsce. Na ruch turystyczny wpłynęły także zjawiska recesyjne w gospodarce światowej. Po wejściu Polski do Układu z Schengen (21 grudnia 2007 r.) zmieniły się reżimy wizowe dla obywateli państw spoza Unii Europejskiej, co zaowocowało wprowadzeniem wiz dla obywateli Rosji, Ukrainy i Białorusi, a to z kolei spowodowało spadek liczby przyjazdów tej grupy turystów. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2008 r. Szczecin odwiedziło o 30% mniej turystów z Rosji i o 22% mniej z Ukrainy w porównaniu z 2007 r. (Szczecin 2008. Raport o stanie miasta, s. 127).

Pośród różnych obiektów bazy noclegowej polscy turyści przebywający w Szczecinie korzystają najchętniej z hoteli. Liczba noclegów w hotelach w 2014 r. wzrosła o 84% w stosunku do 2004 r., natomiast turystów zagranicznych zmalała o 27%. W 2014 r. udzielono turystom 508,5 tys. noclegów w hotelach, z czego ponad 40% turystom zagranicznym. W stosunku do 2004 r. największy indeks dynamiki zanotowano w przypadku kempingów (1,55), natomiast największy spadek liczby turystów dotyczy innych obiektów hotelowych. Z noclegów na kempingach korzystają głównie turyści zagraniczni, którzy w 2004 i 2014 r. stanowili odpowiednio 95,2 i 89,4% wszystkich turystów nocujących w tej kategorii obiektów noclegowych.

Dominującymi nacjami wśród turystów zagranicznych w rejestrowanej bazie noclegowej są Niemcy, Duńczycy, Szwedzi, Norwegowie i Holendrzy (rys. 2).

Rysunek 2. Struktura turystów zagranicznych korzystających z obiektów zbiorowego zakwaterowania w Szczecinie w latach 2004–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najliczniejszą grupę stanowią Niemcy, którzy w 2014 r. odwiedzili Szczecin w liczbie 59,7 tys. osób, co stanowi 43,4% turystów zagranicznych ogółem. Jednak w porównaniu z 2004 r. liczba turystów z Niemiec spadła prawie o połowę. Może być to spowodowane faktem, że większość turystów niemieckich udaje się do kurortów woj. zachodniopomorskiego, tj. Świnoujścia czy Kołobrzegu, a ruch turystyczny w Szczecinie ma charakter tranzytowy. Ze względu na bliskość granicy państwowej z Niemcami ważną rolę odgrywa także turystyka zakupowa. Przyjazdy Niemców do Szczecina przyczyniły się do rozwoju przygranicznych sklepów i punktów usługowych (gabinety stomatologiczne, fryzjerskie, kosmetyczne). Malejąca częstotliwość przyjazdów turystów niemieckich związana jest również ze wzrostem cen w Polsce.

Kolejną najliczniej reprezentowaną nacją są Duńczycy, którzy odwiedzili Szczecin w liczbie 24,8 tys. osób (18% w ogólnej liczbie turystów zagranicznych). Natomiast na trzecim miejscu plasują się Szwedzi z liczbą turystów wynoszącą 8,6 tys. Do Szczecina przyjeżdżają również Brytyjczycy, Francuzi, Rosjanie, Włosi i Hiszpanie.

W latach 2004–2014 roku liczba turystów z Niemiec, Danii, Szwecji i Holandii systematycznie malała. Wyjątek stanowią turyści z Norwegii. W 2004 r. Szczecin odwiedziło 3,5 tys. Norwegów, natomiast w 2014 r. liczba ta podwoiła się i wyniosła 7,2 tys. turystów.

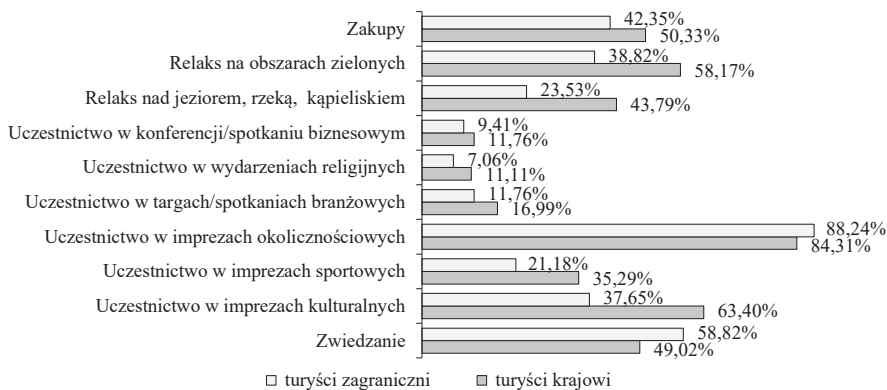
Spośród turystów odwiedzających Szczecin najdłużej w mieście przebywali turyści duńscy (średnia liczba noclegów na poziomie 2,22). Poza Duńczykami także Włosi, Anglicy i Szwedzi spędzali w mieście średnio prawie dwie doby hotelowe.

Aktywność turystyczna i rekreacyjna w Szczecinie

Podstawę dla identyfikacji aktywności turystycznej i rekreacyjnej na terenie Szczecina stanowią wyniki badań empirycznych przeprowadzonych za pomocą ankiety w miesiącach

czerwiec–wrzesień 2015 r. Grupa respondentów liczyła 248 turystów odwiedzających Szczecin. Większość ankietowanych turystów posiadała wykształcenie wyższe (ponad 48%) oraz średnie (blisko 43%). Ponad 6% turystów deklarowało wykształcenie zawodowe, a niespełna 3% – wykształcenie podstawowe. Struktura wiekowa respondentów znalazła przełożenie w strukturze społeczno-zawodowej. Ponad 33% stanowili uczniowie i studenci. 19,76% były to osoby pracujące w prywatnych firmach, a 13,31% w firmach państwowych. Wśród badanych 10,48% stanowili emeryci i renciści.

Badania empiryczne pozwoliły na ustalenie głównych aktywności turystycznych realizowanych podczas pobytu w Szczecinie turystów krajowych i zagranicznych (rys. 3).

Rysunek 3. Aktywności turystyczne realizowane podczas pobytu w Szczecinie przez turystów krajowych i zagranicznych

Źródło: badania własne.

Jak wynika z rysunku 3, ponad 82% badanych uczestniczyło w imprezach okolicznościowych organizowanych w Szczecinie, a ponad 52% brało udział w imprezach kulturalnych, takich jak koncerty czy wystawy. Ponad połowa respondentów w trakcie pobytu zwiedzała miasto (50,02%) i prawie taka sama część turystów odpoczywała na obszarach zielonych, takich jak skwery, parki i lasy.

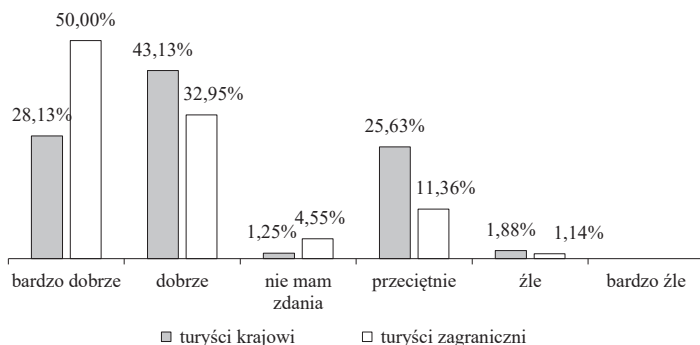
Aktywności podejmowane w Szczecinie różniły się w zależności od tego, czy byli to turyści krajowi, czy zagraniczni. Turyści zagraniczni rzadziej niż turyści krajowi wskazywali m.in. uczestnictwo w imprezach kulturalnych, relaks nad jeziorem, rzeką, kąpieliskiem, relaks na obszarach zielonych. Częściej zaś deklarowali zwiedzanie i uczestnictwo w imprezach okolicznościowych.

Analiza wyników wykazała różnice w aktywności wynikające ze struktury wiekowej i statusu zawodowego. Na przykład porównanie grup wiekowych 26–30 lat i powyżej 50. roku życia wykazało, że tylko niecałe 8% badanych osób powyżej 50. roku życia uczestniczyło w konferencjach, zaś ponad 26% osób w wieku 26–30 lat w nich uczestniczyło. Widoczne są także różnice, jeśli chodzi o zwiedzanie, które deklarowało 20% osób powyżej 50. roku życia i tylko 12,8% osób

w wieku 26–30 lat. Aktywność turystyczna w Szczecinie zależy również od statusu zawodowego. Osoby uczące się najchętniej biorą udział w imprezach sportowych (44,44%), osoby prowadzące działalność gospodarczą preferują zwiedzanie (9,6%), natomiast emeryci i renciści najczęściej uczestniczą w wydarzeniach religijnych (17,39%).

Najczęściej odwiedzane przez turystów miejsca w Szczecinie to Wały Chrobrego, Park Kasprowicza wraz z Jasnymi Błoniami i Ogrodem Różanym, Zamek Książąt Pomorskich i promenada z widokiem na Odrę. Należy jednak zaznaczyć, iż liczba wskazań poszczególnych miejsc różni się w zależności od tego, czy respondentami byli turyści krajowi, czy turyści zagraniczni. Turyści krajowi najczęściej wymieniali Wały Chrobrego, Park Kasprowicza i Zamek Książąt Pomorskich, a turyści zagraniczni – promenadę z widokiem na Odrę, Zamek Książąt Pomorskich, Wały Chrobrego, a dopiero na czwartym miejscu Park Kasprowicza.

Ujmując atrakcyjność turystyczną Szczecina ogółem, badani turyści ocenili ją wysoko (rys. 4), odpowiedzi „dobrze” stanowiły bowiem 39,52%, a odpowiedzi „bardzo dobrze” – 35,89%. 20,56% respondentów atrakcyjność turystyczną oceniło przeciętnie, a „źle” tylko 1,61%. Udział osób, które nie miały zdania, wynosił zaledwie 2,42%. Nikt nie udzielił odpowiedzi „bardzo źle”. Należy jednak zauważyć, iż turyści krajowi oceniają atrakcyjność turystyczną gorzej niż turyści zagraniczni.

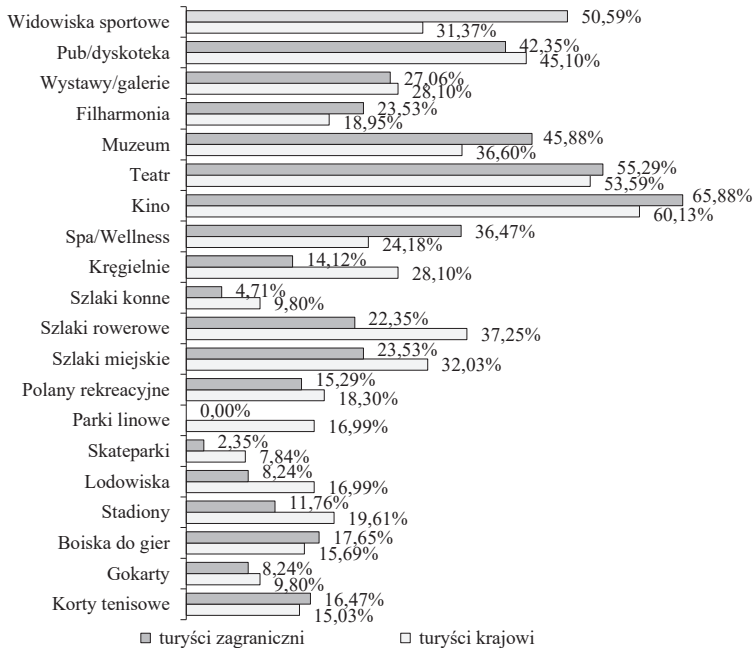
Rysunek 4. Ocena atrakcyjności turystycznej Szczecina przez turystów krajowych i zagranicznych

Źródło: badania własne.

Turyści odwiedzający Szczecin podejmowali również aktywność rekreacyjną w mieście. Miejsca rekreacji ruchowej i rekreacji kulturalno-rozrywkowej wybierane przez krajowych i zagranicznych turystów odwiedzających Szczecin przedstawiono na rysunku 5.

W ramach rekreacji ruchowej największą popularnością wśród turystów cieszą się szlaki miejskie, szlaki rowerowe oraz stadiony. Z kolei w ramach rekreacji kulturalno-rozrywkowej respondenci najczęściej wskazywali puby i dyskoteki (54,84%), kino (49,6%), muzeum (33,47%). Filharmonię i teatr wskazało 26,61% badanych osób. Turyści zagraniczni zdecydowanie częściej niż turyści z Polski wskazywali na widowiska sportowe, muzea i co ciekawe – kino i teatr, co może

świadczą o tym, iż byli to turyści znający język polski lub że przedstawienia są przygotowywane nie tylko w języku polskim.

Rysunek 5. Miejsca związane z rekreacją wybierane w Szczecinie przez turystów krajowych i zagranicznych

Źródło: badania własne.

Z zagospodarowania rekreacyjnego Szczecina korzystało 65,73% badanych. Pozostali respondenci nie korzystali, argumentując to przede wszystkim brakiem czasu (14,52%), brakiem potrzeby (9,68%) i niewiedzą na temat oferty miasta (8,47%).

Badani turyści dokonali również oceny możliwości rekreacji w Szczecinie. Ponad 35% badanych ocenia przeciętnie informacje na temat dostępnych form rekreacji, a blisko 6% ocenia ją źle. 24% turystów przeciętnie ocenia zróżnicowanie możliwości rekreacji. Dostępność do obiektów i infrastruktury rekreacyjnej została oceniona dobrze (53,42% odpowiedzi „dobrze” i 27,82% „bardzo dobrze”). Możliwości rekreacji w Szczecinie oceniane są podobnie bez względu na pochodzenie turystów, jednak jak wykazała analiza wyników badań, turyści krajowi są mniej skłonni do udzielania najwyższych ocen. W przypadku oceny informacji na temat dostępnych form rekreacji 22% turystów z zagranicy oceniło tę kategorię „przeciętnie”.

Aktywność turystyczna i rekreacyjna w innych miastach

Przeprowadzone badania empiryczne pozwoliły również określić częstotliwość wyjazdów badanych turystów do innych miast oraz charakter realizowanej wówczas aktywności. Ponad 56% badanych wyjeżdża do innych miast kilka razy w roku, a ok. 23% dwa razy w roku. Tylko niewiele ponad 4% respondentów odpowiedziało, że miasta nie są celem ich wyjazdów. Najczęściej wyjazdy do innych miast trwają od 2 do 5 dni. Odpowiedzi takiej udzieliło ponad 41% respondentów. Z kolei 32,35% badanych wyjeżdża na więcej niż 5 dni, a niecałe 26,5% – na wyjazd z jednym noclegiem. Należy zaznaczyć, iż ponad 48% turystów z zagranicy wyjeżdża do innych miast na okres 2–5 dni, a 28% – powyżej 5 dni, i są to głównie turyści z Niemiec i Szwecji.

Głównym celem wyjazdów do innych miast jest wypoczynek. Odpowiedzi takiej udzieliło blisko 44% badanych. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na cele poznawcze (22,69%) i towarzyskie (21,85%). Warto dodać, że cele wypoczynkowe wskazywane były przez wszystkie grupy respondentów w ramach struktury wykształcenia. Cele poznawcze i zdrowotne nie były wskazane przez żadną z osób z wykształceniem podstawowym. Cele służbowe zaznaczały zaś tylko osoby z wykształceniem wyższym i średnim, a cele religijne wskazane były jedynie przez osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Warto zaznaczyć, że cele wyjazdów nie różnią się w przypadku turystów krajowych i zagranicznych.

Najczęściej realizowanymi aktywnościami turystycznymi w innych miastach, wskazywanymi przez turystów krajowych, są: zwiedzanie, relaks nad jeziorem, rzeką czy kąpieliskiem oraz relaks na obszarach zielonych (rys. 6).

Rysunek 6. Aktywności turystyczne realizowane podczas pobytu w innych miastach w podziale na turystów krajowych i zagranicznych

Źródło: badania własne.

Blisko połowa Polaków (48,37%) wskazała, że uczestniczy w imprezach kulturalnych, ponad 42% uczestniczy w imprezach sportowych, a 46% robi zakupy. W przypadku turystów z zagranicy najwięcej osób wskazało relaks nad jeziorem, kąpieliskiem (61,82%) oraz na innych obszarach zielonych (61,18%), a także zwiedzanie (55,29%). Ponad 50% turystów zagranicznych uczestniczy również w imprezach sportowych i kulturalnych, a 42% chodzi na zakupy.

Podczas wyjazdów do innych miast turyści krajowi najczęściej korzystają ze szlaków rowerowych (37,25%), szlaków miejskich (32,03%) i ofert kręgielni (28,10%). Turyści zagraniczni najczęściej korzystają z usług spa & wellness (36,47%), szlaków miejskich (23,53%) i szlaków rowerowych (22,35%).

W przypadku rekreacji kulturalno-rozrywkowej zarówno turyści krajowi, jak i zagraniczni najchętniej korzystają z kina (ponad 60%) oraz teatru (ponad 50%). Turyści zagraniczni chętniej niż turyści krajowi korzystają z widowisk sportowych (odpowiednio: 51 i 31%) oraz oferty muzeów (odpowiednio: 46 i 37%).

Podsumowanie

Jak potwierdziły wyniki przeprowadzonych badań ankietowych, turyści odwiedzający Szczecin uważają, że miasto jest atrakcyjne z punktu widzenia turystyki i rekreacji. Ujmowana w sposób ogólny atrakcyjność turystyczna Szczecina została oceniona „bardzo dobrze” i „dobrze” w sumie przez ponad 75% respondentów. Warto podkreślić, że turyści krajowi oceniają atrakcyjność turystyczną miasta nieco słabiej niż turyści zagraniczni, co może oznaczać, iż są oni bardziej wymagający i krytyczni.

Popyt na turystykę miejską ma wiele wymiarów i często nastawiony jest na realizację wielu celów. W literaturze przyjmuje się, że główne motywy odwiedzania miast w wolnym czasie przez turystów to zakupy, rozrywka, spotkania biznesowe, zwiedzanie bądź wizyty u rodziny i znajomych. W przypadku Szczecina ze względu na bliskość granicy państwowej z Niemcami ważną rolę przypisuje się turystyce zakupowej.

Wiodącą aktywnością turystyczną Szczecinie w okresie letnim jest udział w imprezach okolicznościowych (wydarzenia, wystawy), co powinno być wykorzystane do szeroko rozumianej promocji miasta. Największą popularnością wśród miejsc do rekreacji ruchowej cieszą się szlaki miejskie, szlaki rowerowe oraz stadiony. Można zatem stwierdzić, iż realizowane w ostatnich latach w Szczecinie inwestycje rozwojowe związane z realizacją Strategii Rozwoju Szczecina 2025 i obejmujące m.in. budowę ścieżek rowerowych, modernizację stadionów miejskich, przebudowę bulwarów, rewitalizację obszarów miejskich były ważnymi i potrzebnymi przedsięwzięciami, które poprawiły atrakcyjność turystyczną miasta, a zarazem zwiększyły możliwości rekreacyjne mieszkańców miasta.

Turyści krajowi odwiedzający Szczecin w innych miastach nastawienie są głównie na zwiedzanie, natomiast turyści zagraniczni – na relaks nad jeziorem lub kąpieliskiem. W przypadku miejsc rekreacji ruchowej oraz kulturalno-rozrywkowej turyści krajowi w innych miastach korzystają

z takich samych elementów jak w Szczecinie, natomiast turyści zagraniczni w Szczecinie preferują kino i teatr, a w innych miastach przede wszystkim usługi spa & wellness.

Literatura

- Derek, M. (2013). Turystyka poza utartym szlakiem – nowy model turystyki miejskiej. *Turystyka Kulturowa*, nr 9. Pobrane z: www.turystykakulturowa.org (20.12.2015).
- Kozak, M. (2011). Przestrzeń metropolitalna jako współczesne eksperymentarium turystyki. W: M. Durydiwka, K. Duda-Gromada (red.), *Przestrzeń turystyczna. Czynniki, różnorodność, zmiany* (s. 133–140). Warszawa: WGiSR Uniwersytetu Warszawskiego.
- Kurek, W. (red.). (2007). *Turystyka*, Warszawa: PWN.
- Meyer, B. (2015). Środowiskowe aspekty kształtowania przestrzeni turystycznej w miastach, na przykładzie Szczecina. W: E. Bilska-Wodecka, I. Sołjan (red.), *Geografia na przestrzeni wieków. Tradycja i współczesność* (s. 309–325). Kraków: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ w Krakowie.
- Niemczyk, A. (2013). Miasto-przestrzeń turystyczna Polaków. *Studia Ekonomiczne UE w Katowicach*, nr 147, 95–106.
- Panasiuk, A. (red.). (2011). *Ekonomika turystyki i rekreacji*, Warszawa: PWN.
- Szczecin 2008. Raport o stanie miasta*. Pobrane z: <http://www.szczecin.pl/> (9.12.2015).
- Żabińska, T. (2013). Turystyka w dużych miastach i metropoliach. Wybrane problemy rozwoju i zarządzania. W: T. Żabińska (red.), *Turystyka miejska. Prawidłowości i determinanty rozwoju* (s. 133–153). Katowice: Wyd. UE w Katowicach.

CITY AS A RECREATIONAL AND TOURISM ACTIVITY AREA ON THE EXAMPLE OF SZCZECIN

KEYWORDS | urban areas, tourism activity, recreational activity

ABSTRACT | Urban areas are significant places for recreational and tourism activities not only for residents but also for tourists. They combine tourism and recreational functions. Increasing and providing opportunities to pursue both active and passive recreational activities, as well as developing tourism values and infrastructure can contribute to the improvement of tourism attractiveness of an urban agglomeration and the residents' quality of life. The objective of this article is to identify tourism and recreational activities undertaken by tourists visiting Szczecin in comparison with their activities in other cities.

Translated by Agnieszka Sawińska